

Sygn. akt IV Pm 38/22

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 lipca 2022 r.

Sąd Rejonowy w Człuchowie IV Wydział Pracy

w składzie następującym:

Przewodniczący:	Sędzia Marek Osowicki
Protokolant:	kierownik sekretariatu Anna Górską

po rozpoznaniu w dniu 26 lipca 2022 roku w Człuchowie

sprawy z powództwa (...) Spółki z o.o. w B.

przeciwko P. Ś.

o zapłatę

1. oddala powództwo
2. zasądza od powódki (...) Spółki z o.o. w B. na rzecz pozwanego P. Ś. kwotę 2 717 zł (dwa tysiące siedemset siedemnaście złotych) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się niniejszego wyroku do dnia zapłaty, tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt IV P 38/22

UZASADNIENIE

Pełnomocnik powodowej spółki (...) sp. z o.o. w B. wniósł przeciwko pozwanemu P. Ś. o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty 25.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie do dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz o zasądzenie od pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego. W uzasadnieniu pozwu wskazał, że pozwany był pracownikiem powodowej spółki. Pracodawca 16 kwietnia 2015 r. powierzył pozwanemu z obowiązkiem zwrotu samochód osobowy S. (...) o numerze rejestracyjnym (...). Wskazany samochód nie posiadał ubezpieczenia (...) Casco. Powierzony pozwanemu samochód miał być używany wyłącznie do celów służbowych związanych z transportem pracowników, zleceniobiorców, transportu drobnego sprzętu, wyłącznie w czasie pracy. W niedzielę 30 sierpnia 2015 r. pozwany udostępnił samochód osobie trzeciej, która w obecności pozwanego uczestniczyła w kolizji drogowej. W konsekwencji samochód uległ całkowitemu uszkodzeniu a wrak został zbyty za kwotę 1000 zł wskutek czego pracodawca poniósł szkodę w wysokości 25.000 zł. Pozwany nie był uprawniony do użytkowania powierzonego samochodu w celach prywatnych tym bardziej w dniu wolnym od pracy. Pozwany nie był też uprawniony do udostępniania samochodu osobom trzecim.

Pełnomocnik pozwanego w odpowiedzi na pozew wniosła o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powodowej spółki na rzecz pozwanego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych oraz kosztów opłaty skarbowej od pełnomocnictwa. W uzasadnieniu odpowiedzi na pozew podniosła zarzut przedawnienia, bowiem roszczenie dającego do używania przeciwko biorącemu do używania o naprawienie

szkody za uszkodzenie lub pogorszenie rzeczy przedawania się z upływem roku od dnia zwrotu rzeczy. Pełnomocnik pozwanego przyznała, że użytkował on pojazd S. (...) o numerze rejestracyjnym (...) przez okres trzech miesięcy w celu dojazdów do pracy i prywatnie po godzinach pracy. Zaprzeczyła by pozwanego z powodową spółką łączyła umowa powierzenia samochodu służbowego z 16 kwietnia 2015 r. a podpis pozwanego jest skserowany. Odpowiedzialność za zdarzenie ponosi nie ustalony sprawca, który zbiegł z miejsca zdarzenia, a który wcześniej użył pojazdu bez zgody pozwanego. Według ustaleń KPP w B. pozwany był tylko pasażerem pojazdu, sprawca kierujący samochodem nie został ujęty ani zidentyfikowany. Pełnomocnik pozwanego zakwestionowała też wysokość dochodzonej kwoty wskazując, iż strona powodowa nie udowodniła ani wartości pojazdu w dniu zdarzenia, ani też wartości wraku pojazdu.

Sąd Rejonowy w Bytowie postanowieniem z 4 lutego 2022 r. wydanym w sprawie sygn. akt I C 224/18 przekazał sprawę Sądowi Rejonowemu w Człuchowie Wydziałowi Pracy i zwrócił Prokuraturze Rejonowej w Bytowie akta KR.5608-41/15 i (...) - (...).

Uzasadnienie faktyczne:

Pozwany P. Ś. był zatrudniony w powodowej spółce (...) sp. z o.o. w B. od 15.04 do 31.07.2014 r. oraz od 16.02.2015 r. 30.11.2015 r. na stanowisku operatora ciągnika zrywkowego, pilarza.

(dowód: akta osobowe pozwanego, umowy o pracę i świadectwa pracy).

Powodowa spółka (...) sp. z o.o. w B. powierzyła pozwanemu samochód osobowy S. (...) o numerze rejestracyjnym (...). W celu dojazdów do pracy.

(niesporne).

Powodowa spółka 30.01.2014 r. nabyła samochód osobowy Skoda O. T. rok produkcji 2010 za kwotę brutto 23.001 zł

(dowód: faktura VAT nr (...) k.10).

Według regulaminu w sprawie zasad korzystania z samochodów służbowych w powodowej spółce samochód służbowy pozostaje do dyspozycji użytkowników tylko i wyłącznie w czasie pracy lub w czasie wypełniania przez nich obowiązków na rzecz firmy. Użytkownik nie jest uprawniony do korzystania z samochodu w czasie wolnym od pracy lub w celach niezwiązanych z działalnością firmy.

(dowód: regulamin k.195).

Pozwany 30 sierpnia 2015 r. pojechał powierzonym mu przez powodową spółkę samochodem Skoda O. T. do dyskoteki B. w B.. Wracając pomiędzy 3 a 4 rano do samochodu by się przespać spotkał mężczyzną i zezwolił mu na wejście do samochodu i posłuchanie radia. Gdy pozwany zasnął na tylnym siedzeniu nieznany mężczyzna odpalił auto i pojechał a następnie z dużą prędkością uderzył w budki a po czym opuścił samochód. W skutek wypadku samochód uległ zniszczeniu. KPP w B. w trakcie dochodzenia w sprawie wypadku drogowego zaistniałego 30 sierpnia 2015 r. w B. na skrzyżowaniu ul. (...) stwierdziła, że pozwany był pasażerem pojazdu, zaś sprawca, kierujący nie został ujęty ani zidentyfikowany.

(bezsporne).

Postanowieniem z 28.09.2015 r. KPP w B. w sprawie dokonanego przez P. Ś. w 28.08.2015 r. w B. przy ul. (...) zaboru w celu krótkotrwałego użycia cudzego pojazdu mechanicznego w postaci samochodu osobowego marki S. (...) o nr rej. (...) na szkodę K. B. tj. o przestępstwo z art. 289 § 1 k.k. odmówiło wszczęcia dochodzenia z uwagi na fakt, iż czyn nie zawiera znamion czynu zabronionego.

(dowód: postanowienie k.12-13).

Pozwany jako uczestnik wypadku 12.10.2015 r. złożył ubezpieczycielowi E. Hestia oświadczenie dotyczące wypadku zaistniałego 30 sierpnia 2015 r. w B. z udziałem powierzonego mu samochodu powodowej spółki.

(dowód: k.11).

Spółka (...) 1 lutego 2016 r. zbyła samochód osobowy Skoda O. T. rok produkcji 2010 za kwotę brutto 1230 zł .

(dowód: faktura VAT nr (...) k.115).

Według wyceny rzeczoznawcy powodowej spółki z 8 marca 2016 r. wartość rynkowa samochodu S. wynosiła 18.900 zł a wartość samochodu uszkodzonego 300 zł

(dowód: wycena rzeczoznawcy powodowej spółki k.116-126).

Uzasadnienie prawne:

Powództwo nie zasługuje na uwzględnienie.

W przedmiotowej sprawie bezsporne było, iż pozwany nie był sprawcą wypadku drogowego zaistniałego 30 sierpnia 2015 r. w B. na skrzyżowaniu ul. (...) a policja nie ujęła ani nie ustaliła sprawcy zdarzenia, wskutek którego zniszczony został samochód powierzony przez powodową spółkę pozwanemu.

Z wyjaśnień członka zarządu powodowej spółki wynika, że pozwany miał wykorzystywać samochód tylko i wyłącznie celem dojazdów do pracy i załatwiania drobnych spraw w interesie firmy. Pozwany zaś wyjaśnił, iż miał możliwość używania samochodu służbowego na dojazdy do pracy i gdzie chce a z tego tytułu było potrącanie z jego pensji 500 zł miesięcznie.

W sytuacji twierdzenia pozwanego, iż jego podpisy są „wklejone” strona powodowa, mimo zobowiązania, nie przedłożyła oryginału umowy powierzenia samochodu służbowego z 16.04.2015 r. i regulaminu w sprawie zasad korzystania z samochodów służbowych z 20.05.2014 r. Zatem uniemożliwiła stwierdzenie przez biegłego autentyczności podpisu pozwanego pod powyższymi dokumentami.

W praktyce orzeczniczej powstają wątpliwości przy rozgraniczeniu sytuacji, w których pracownik wyrządza szkodę w skutek niewykonania lub nienależytego wykonania obowiązków pracowniczych oraz sytuacji, w których szkoda powstaje „przy okazji” pozostawania w stosunku pracy. Samowolnym użyciem samochodu służbowego dla celów prywatnych zajmował się już Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 28 maja 1976 r., IV PR 49/76, OSP 1979 z. 1, poz. 16. Podkreślił, że odrębnie unormowana w kodeksie pracy odpowiedzialność materialna pracowników za szkody wyrządzone zakładowi pracy, korzystniejsza dla pracowników od zasad odpowiedzialności z prawa cywilnego, ma zastosowanie wówczas, gdy szkoda jest następstwem działania lub zaniechania pracownika w ramach obowiązków, wynikających z łączącego strony stosunku pracy. W rezultacie, samowolne użycie samochodu służbowego należącego do pracodawcy nie skutkuje odpowiedzialnością za wyrządzoną szkodę na zasadach określonych w Kodeksie pracy. Pracownik odpowiada za wyrządzoną szkodę na podstawie przepisów Kodeksu cywilnego o odpowiedzialności z tytułu czynów niedozwolonych (zob. też: wyroki Sądu Najwyższego z dnia 30 sierpnia 1984 r., II CR 279/84, OSP 1985 z. 7-8, poz. 136 i z dnia 4 maja 1988 r., IV PR 117/88, (...) 1988 nr 8, s. 69). W ujęciu procesowym kwalifikacja ta prowadzi do przyjęcia, że właściwy do rozpoznania sporu będzie sąd cywilny (wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 14 lutego 2013 r., I ACa 778/12). Należy przy tym uwzględnić, że zachowanie pracownika może mieć jedynie pozornie samowolny charakter. Będzie tak w wypadku podjęcia działań w interesie i na rzecz pracodawcy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 kwietnia 1979 r., IV PR 123/79, Biuletyn Prokuratury Generalnej 1979 nr 4, s. 22).

Sąd Pracy jest jednak związany niezaskarżonym przez strony prawomocnym postanowieniem Sądu Rejonowego w Bytowie I Wydziału Cywilnego z 4 lutego 2022 r.

W niniejszej sprawie strona powodowa nie wykazała a nawet nie twierdziła, że to pozwany był sprawcą wypadku drogowego z 30 sierpnia 2015 r. i zniszczenia w jego skutek samochodu służbowego. Zatem powodowa spółka nie wykazała, że poniesiona szkoda była w normalnym, adekwatnym związku przyczynowym z bezprawnym działaniem z winy pozwanego (art. 415 k.c.).

W sprawie niesporne było, iż postępowanie przygotowawcze w sprawie wypadku drogowego z 30 sierpnia 2015 r. zostało umorzone wobec niewykrycia sprawcy tj. kierowcy samochodu.

Strona powodowa upatruje odpowiedzialności powoda w „udostępnieniu” przez pozwanego samochodu osobie trzeciej i korzystaniu z samochodu służbowego w dniu wolnym od pracy. Jednak strona powodowa nie zaprzeczyła twierdzeniom pozwanego, iż nieustalona osoba trzecia użyła samochodu bez jego wiedzy i woli oraz co istotne nie wykazała, iż powód świadomie udostępnił samochód służbowy osobie trzeciej.

Więc ewentualnej odpowiedzialności powoda można poszukiwać w naruszeniu obowiązku dbania o mienie powierzone przez pracodawcę i naruszeniu umowy powierzenia samochodu służbowego i obowiązku używania samochodu tylko i wyłącznie do czynności związanych z działalnością pracodawcy, w czasie godzin pracy. W sprawie jednak było bezsporne, że pracodawca wyraził zgodę na dojazdy pozwanego do pracy i powrót do domu tj. do używania samochodu poza godzinami pracy.

Zgodnie z art. 291 § 2 k.p. roszczenia pracodawcy o naprawienie szkody, wyrządzonej przez pracownika wskutek niewykonania lub nienależytego wykonania obowiązków pracowniczych, ulegają przedawnieniu z upływem 1 roku od dnia, w którym pracodawca powziął wiadomość o wyrządzeniu przez pracownika szkody, nie później jednak niż z upływem 3 lat od jej wyrządzenia.

Natomiast jeżeli pracownik umyślnie wyrządził szkodę, do przedawnienia roszczenia o naprawienie tej szkody stosuje się przepisy Kodeksu cywilnego (§ 3).

Przepis art. 291 § 2 k.p. dotyczy nieumyślnie wyrządzonych przez pracownika szkód w mieniu niepowierzonym i powierzonym mu z obowiązkiem zwrotu lub do wyliczenia się, dotyczy roszczeń z tytułu niewyliczenia się lub niezwrócenia mienia powierzonego pracownikowi.

Data „powzięcia przez pracodawcę wiadomości o wyrządzonej przez pracownika szkodzie” w rozumieniu art. 291 § 2 KP jest data, w której zakład pracy uzyskał wiadomość o faktach, z których, przy prawidłowym rozumowaniu można i należy wyprowadzić wniosek, że szkoda jest wynikiem zawinionego działania lub zaniechania pracownika, a nie data, w której wniosek taki został rzeczywiście przez zakład pracy z faktów tych wyprowadzony, względnie w której został przedstawiony zakładowi pracy przez inną osobę. W ocenie Sądu do rozpoczęcia biegu rocznego terminu z art. 291 § 2 KP niezbędna jest wiedza pracodawcy o szkodzie i osobie ją wyrządzającej, nie jest natomiast konieczna znajomość dokładnej wysokości tej szkody.

W razie umyślnego wyrządzenia szkody przez pracownika roszczenie pracodawcy o jej naprawienie przedawnia się według art. 442¹ k.c. Zgodnie z tym przepisem roszczenie o naprawienie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym ulega przedawnieniu z upływem lat trzech od dnia, w którym poszkodowany dowiedział się albo przy zachowaniu należytej staranności mógł się dowiedzieć o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia. Jednakże termin ten nie może być dłuższy niż dziesięć lat od dnia, w którym nastąpiło zdarzenie wywołujące szkodę.

Sąd w całości podziela stanowisko Sąd Najwyższego wyrażone w wyroku z 24 września 2020 r. w sprawie III PK 4/19, iż roszczenie pracodawcy o naprawienie szkody przez pracownika odpowiadającego za mienie powierzone z obowiązkiem zwrotu albo do wyliczenia się (art. 124 § 1 KP), któremu nie udowodniono umyślności w zakresie wyrządzenia szkody, a jedynie w zakresie niewykonania lub nienależytego wykonania obowiązków, przedawnia się w terminie z art. 291 § 2 k.p., a nie w terminie z art. 442¹ § 1 k.c. Umyślność w zakresie niewykonania

lub nienależytego wykonania obowiązków pracowniczych nie jest równoznaczna z umyślnością w zakresie wyrządzenia szkody. Niewykluczone jest bowiem, że umyślność ta dotyczy tylko realizacji „obowiązków”, ale już nie „wyrządzenia szkody”. Przenosząc przedstawione rozważania na grunt odpowiedzialności materialnej pracownika należy postawić tezę, że czym innym jest naruszenie obowiązku strzeżenia, zwrotu lub wyliczenia się z powierzonego mienia (o których stanowi art. 124 § 1 k.p.), a czym innym „umyślne wyrządzenie szkody” z art. 122 k.p. W pierwszym przypadku powinno się tej można uchybić zarówno nieumyślnie, jak i umyślnie, co nie znaczy, że pracownik umyślnie wyrządza szkodę. Umyślność w tym wypadku ukierunkowana jest na obowiązki pracownicze, a nie na wyrządzenie szkody. Znaczący to tyle, że roszczenie, mające za podstawę prawną art. 124 § 1 k.p., korzysta z terminu przedawnienia z art. 291 § 2 k.p. (a nie z § 3), chyba że umyślne zachowanie pracownika ukierunkowane jest nie tylko na powierzone mu obowiązki, ale również na wyrządzenie szkody (vide: wyrok SN z 24.09.2020 r. III PK 4/19, OSNP 2021/10/112, , L., J. K., M. E., Komentarz aktualizowany do Kodeksu pracy art. 122, LEX/el. 2022).

Zgodnie z treścią przepisu art. 116 k.p. pracodawca jest obowiązany wykazać okoliczności uzasadniające odpowiedzialność pracownika i wysokość powstałej szkody.

Prezes powodowej spółki (...) już 31 sierpnia 2015 r. w KPP w B. złożył zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa co prawda na jego szkodę w postaci krótkotrwałego użycia cudzego pojazdu mechanicznego.

Postanowieniem z 28 września 2015 r. odmówiono wszczęcia dochodzenia wobec braku znamion czynu zabronionego.

Pełnomocnik pozwanego w piśmie procesowym z 6 sierpnia 2020 r. zgłosił zarzut przedawnienia roszczenia wskazując na roczny termin przedawnienia wynikający z art. 719 k.c. oraz wskazała, że odpowiedzialność za zdarzenie ponosi nieustalony sprawca, który użył pojazdu bez zgody pozwanego. Pełnomocnik pozwanego kwestionowała też wysokość dochodzonego odszkodowania.

W ocenie sądu w stanie faktycznym przedmiotowej sprawy strona powodowa w toku postępowania nie wykazała istnienia po stronie pozwanego umyślności wyrządzenia szkody pracodawcy w postaci zniszczenia samochodu służbowego.

Nawet przyjmując, z pominięciem zarzutu zmanipulowania podpisu pozwanego pod umową, iż powód naruszył obowiązki pracownicze przewidziane umową powierzenia samochodu służbowego zawartą pomiędzy pracodawcą a pracownikiem 16 kwietnia 2015 r. i twierdzenia, że mógł jeździć samochodem służbowym gdzie chciał, można przyjąć tylko umyślność w zakresie niewykonania lub nienależytego wykonania obowiązków pracowniczych, wynikających w powyższej umowie, odnośnie korzystania z samochodu służbowego oraz dbałości o mienie służbowe, co nie jest równoznaczne z umyślnością w zakresie wyrządzenia szkody.

Zatem w stanie faktycznym niniejszej sprawy roszczenie pracodawcy o naprawienie szkody przez pracownika odpowiadającego za mienie powierzone przedawnia się w terminie rocznym od dnia powzięcia wiedzy pracodawcy o szkodzie i osobie odpowiedzialnej z art. 291 § 2 k.p., a nie w terminie z art. 442¹ § 1 k.c.

Pracodawca już 31 sierpnia 2015 r. miał wiedzę o szkodzie i osobie odpowiedzialnej za powierzony samochód służbowy marki S. (...).

Natomiast powództwo przeciwko pozwanemu wniesione zostało do I Wydziału Cywilnego Sądu Rejonowego w Bytowie dopiero 30 sierpnia 2018 r. ze znacznym przekroczeniem rocznego terminu przedawnienia wynikającego z art. 291 § 2 k.p.

Mając na uwadze zasadny zarzut przedawnienia roszczenia powództwo należało oddalić.

O kosztach procesu sąd orzekł stosownie do art. 98 k.p.c.

Sędzia Marek Osowicki